

Włodzimierz Cygan

Studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Łodzi na Wydziale Wzornictwa Przemysłowego. Powołał do życia magazyn „Text i Textil – sztuka włókna”. Jest członkiem komitetu redakcyjnego „Fibres & Textiles in Eastern Europe”. Pracuje na Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi, gdzie prowadzi Pracownię Tkaniny Unikatowej na Wydziale Sztuk Projektowych. Jest laureatem nagrody Międzynarodowego Sekretariatu Wełny na 2. Międzynarodowym Konkursie Tkaniny w Kyoto. Zdobywca Grand Prix na 12. Międzynarodowym Triennale Tkaniny w Łodzi. Nagrodzony brązowym medalem na 6. Międzynarodowym Biennale Sztuki Włókna Z Lozanny do Pekinu w chińskim Henan Art Museum w Zhengzhou. Jest jurorem międzynarodowych konkursów oraz autorem kilku publikacji.

Integracja sztuki i nauki w dobie sztucznej inteligencji

Organizatorzy Art and Science International Exhibition postawili sobie za cel przedstawienie aktualnych relacji sztuki i nauki. Sztuki z różnych dyscyplin i nauki rozumianej jako obserwacja procesów, próba definiowania lub redefiniowania pojęć, dążenie do zapanowania nad procesami – algorytmizacja i pokusa sterowania nimi dzięki wciąż doskonalonym narzędziom, materiałom i technologiom.

Jako jeden z uczestników, a jednocześnie widz, dokonałem następujących obserwacji:

1. Rozważania nad sztuczną inteligencją podążają w kierunku poszukiwania środków umożliwiających powołanie do istnienia (bo nie do życia) mechanicznej imitacji człowieka, sterowalnej, ale i samouczącej, choć obarczonej defektem polegającym na braku spontanicznych emocji przy ocenianiu sytuacji i podejmowaniu decyzji.
2. Pojęcie nauki odnosi się do nowych technologii, materiałów, metod pozyskiwania i projekcji obrazu, a także interakcji obrazu i widza (jednostronnej lub obustronnej).

O wysokiej randze wydarzenia świadczy wybór miejsca jego prezentacji – pekińskie Muzeum Narodowe przy placu Tienanmen. Olbrzymia kubatura budynku muzeum pozwala na realizację wszelkiego typu ekspozycji. Ponie-

waż tym razem ilościowo dominowały wideoinstalacje, mappingi, projekcje multimedialne, natężenie sztucznego oświetlenia w przestrzeni wystawy było znacznie ograniczone. Widz przemieszczał się tam z jednej przestrzeni do drugiej, w półmroku otoczony dobiegającym go dźwiękami. W wielu przypadkach trudno było zorientować się, co do istoty zamysłu i artystycznej „intrygi”. Należało czekać, patrzeć i słuchać. Warto było! Reprezentatywność miejsca w połączeniu z zaskakującymi nowościami zapewniła wystawie bardzo liczną publiczność. Wśród niej znaczącą część stanowiły grupy dzieci i młodzieży szkolnej oraz studentów. Jednym ze współorganizatorów przedsięwzięcia była **The Academy of Art & Design, Tsinghua University**. Ta jedna z najciekawszych wystaw, w jakich dane mi było uczestniczyć, powstała przy licznym udziale wolontariuszy i asystentów technicznych. Sama możliwość podglądania przygotowań do wydarzenia była dla mnie przeżyciem nie mniej fascynującym niż zwiedzanie gotowej ekspozycji.

Optymizmem napawa fakt, iż na wystawie tak szeroko prezentującej sztukę, znalazło się wiele prac, w których tkanina lub ubiór były podstawowym medium. Chiny systematycznie umacniają swoją pozycję ośrodka budującego prestiż tkaniny w sztuce współczesnej. Jednocześnie są tam organizowane co najmniej dwie międzynarodowe wystawy cykliczne o najwyższej randze: **Biennale**

Aktualna relacja sztuki i nauki rozumiana jest jako obserwacja procesów, próba definiowania pojęć oraz dążenia do zapanowania nad procesami poprzez algorytmy.

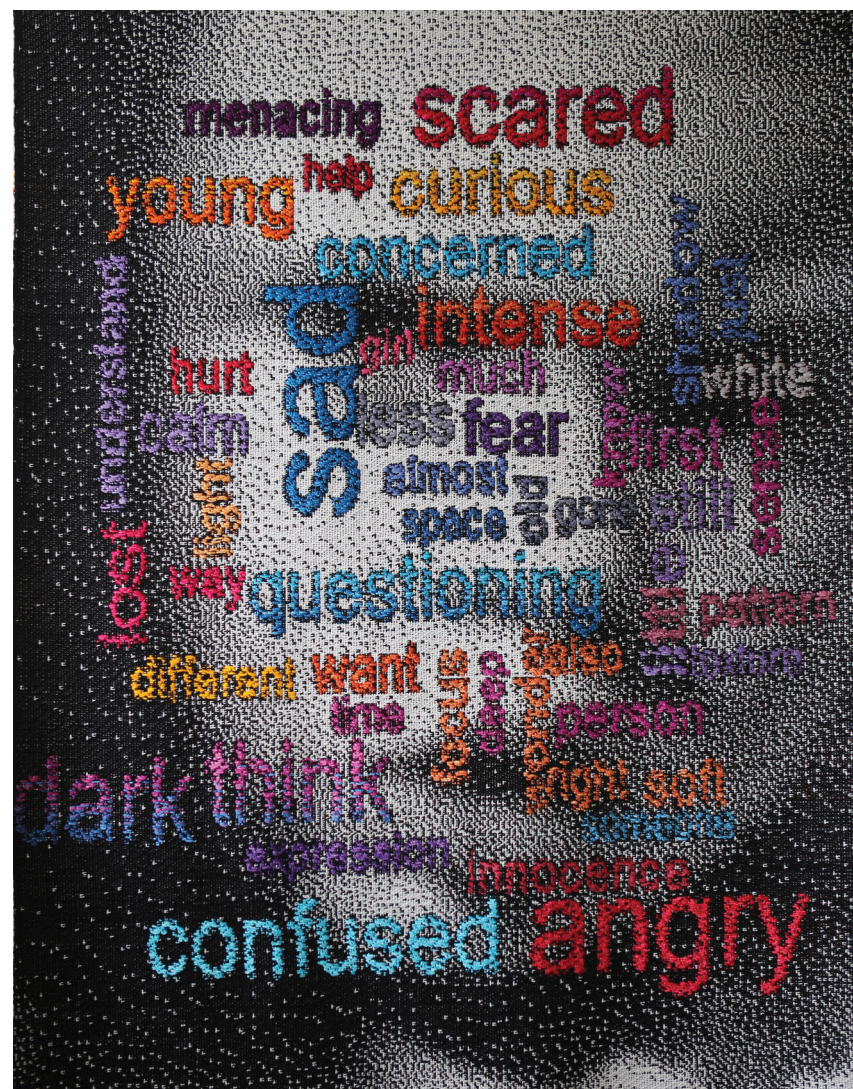
From Lausanne to Beijing – niezwiązane na stałe z jednym miejscem oraz Triennale w Hangzhou. O ile pierwsza impreza ma charakter otwartego, lecz jurowanego konkursu, to druga przybrała raczej formę wystawy kuratorskiej z imiennie zaproszonymi uczestnikami. Pieczęć nad najwyższą jakością kolejnych edycji sprawują m.in. Shi Hui, dyrektor artystyczny i kuratorzy: Liu Xiao, Xu Jia, Assadour Markarov i Janis Jefferies. Jako kilkakrotny uczestnik, a czasem także juror, miałem okazję śledzić, jak silna jest pozycja tkaniny w świadomości chińskich animatorów scen artystycznych. >

Z cyklu *Zywicowanie*, Włodzimierz Cygan, →
Art & Science Exhibition, Chiny, fot. W. Cygan, 2019

↑ The Hidden Layers of AI (Ukryte warstwy sztucznej inteligencji), Anastasia Glebe, w te *Zywicowanie*, Włodzimierz Cygan, Art & Science Exhibition, Chiny, fot. W. Cygan, 2019

↑ Intense & Questioning (Intensywne i kwestionujące), Lia Cook, Art and Science International Exhibition, Chiny, fot. L. Cook, 2019

Wystawa *The Integration of Art and Science in the Age of Artificial Intelligence*, która odbyła się w listopadzie ubiegłego roku, jest unaocznieniem tego faktu. Prezentowane tam były także prace artystów zaproszonych imiennie. Miałem zaszczyt być w tym gronie. Stąd moje szczególne zainteresowanie tymi realizacjami, w których nośnikami idei były tkanina lub ubiór. Ale nie można pominąć wielu takich, gdzie idea tkaniny wyrażana była w innych technikach – najczęściej mappingach. Wiele spośród nich z powodzeniem można by pokazywać w ramach wystaw sztuki włókna. Dla wielu zostały wygrozione specjalne przestrzenie. Poszczególne projekty pokazują procesy odbywające się w czasie, a statyczne zdjęcia nie oddają istoty pomysłu twórcy. Przygotowane przez organizatorów imponujące wydawnictwo zamieszcza obok zdjęć krótkie informacje od autorów, dzięki czemu widz może bardziej świadomie odbierać to, co ogląda. Jednak najbardziej adekwatną formą wyrazu okazał się zapis wideo.

Jakie więc jest miejsce tkaniny we współczesnym świecie? Dzięki nowym materiałom i technologiom podlega ona licznym mechanizmom rozwoju, otwiera się na nie i anektuje jako własne środki wyrazu. Dzisiejsza sztuka potwierdza przekonanie, że sama umiejętność tkania to jeszcze za mało. Trzeba na nią nałożyć kolejne warstwy, jakich nie miały dotychczasowe artefakty artystów – tkaczy. W tym celu warto czasem zwrócić się ku początkom i indywidualnie odświeżyć elementarne wartości tkaniny. Zawalczyć o każdą pojedynczą nitkę. Dopiero dzieło godzące takie wymagania może pretendować do miana reprezentanta współczesnej sztuki.

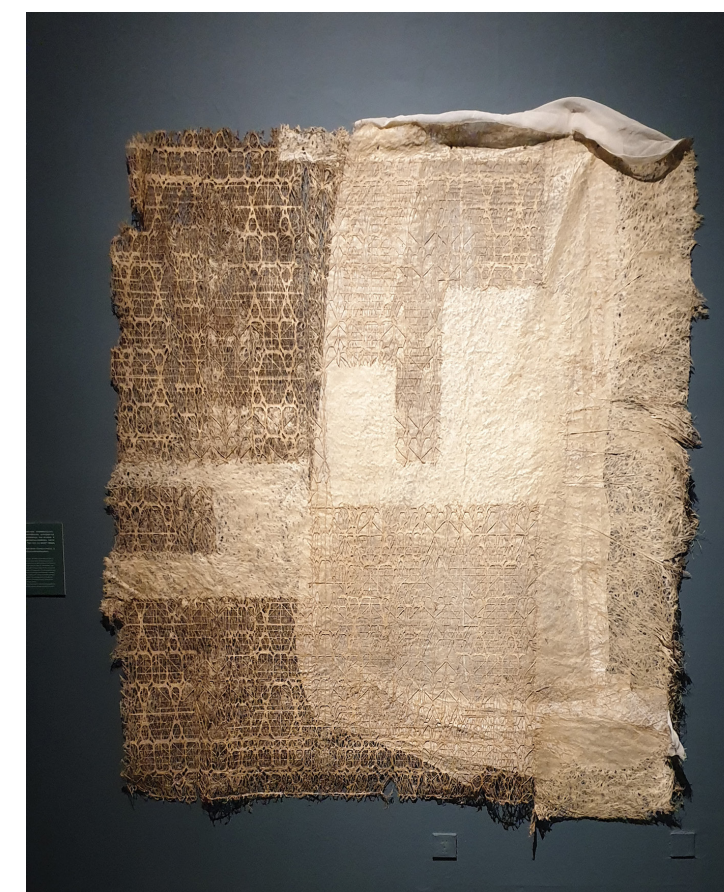
Dzięki nowym materiałom i technologiom tkanina podlega licznym mechanizmom rozwoju, otwiera się na nie i anektuje jako własne środki wyrazu.

Wśród wspomnianych prac tekstylnych moją uwagę zwróciła tkanina zatytułowana *Intense & Questioning*. Jej autorka, Lia Cook, podjęła próbę prześledzenia relacji między sensualnością tkackiego przedstawienia a pamięcią dotyku tkaniny. We współpracy z neurologami przeprowadziła badanie polegające na prześledzeniu emocji widza w kontakcie z tkanym portretem i jego drukowanym pierwowzorem. Widzowie zostali poproszeni o zwerbalizowanie odczuć, jakich doznawali w kontakcie z eksponatami. W kolejnym etapie wybrane słowa, ilustrujące doznania widzów, zostały wkomponowane w wybrany portret i wytkane przez autorkę na krośnie żakardowym, wspomaganym komputerem.

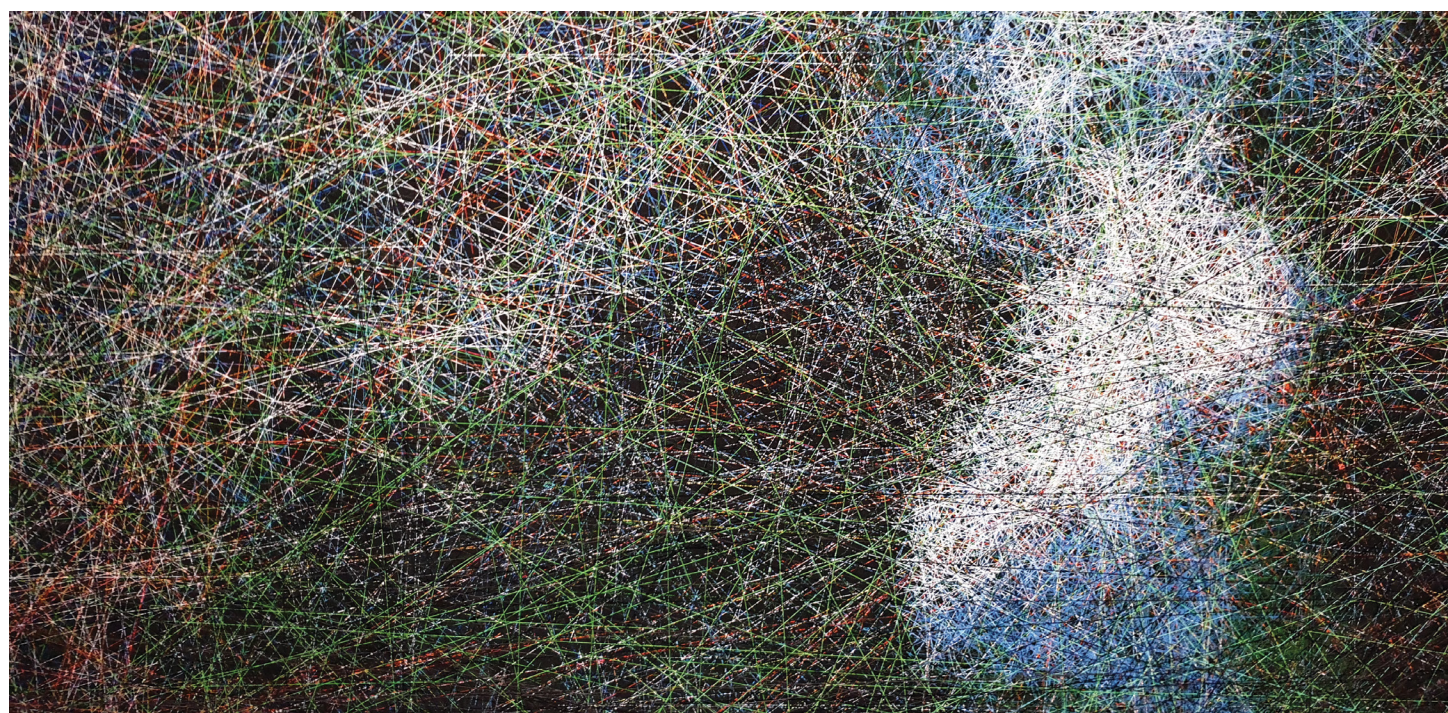
Z kolei praca rosyjskiej artystki Anastasii Glebe zatytułowana *The Hidden Layers of Artificial Intelligence* jest próbą zilustrowania niewidzialnych wzajemnych powiązań, struktur, reguł, ścieżek dojścia układu nerwowego i uczenia maszynowego. Jej instalacja w wydzielonej specjalnie do tego celu przestrzeni jest wielokierunkowym układem nici – strun, rozciągniętych pomiędzy niezliczoną liczbą punktów załamania i odbicia. Poszczególne warstwy linii uwidaczniane są lub ukrywane dzięki oświetleniu o specjalnie dobranej częstotliwości fal emitowanych przez źródła światła. *The Hidden Layers of Artificial Intelligence* wkracza do strefy uczenia maszynowego, w problematykę środowiska, projektowania algorytmicznego, wizualizacji danych przestrzennych, a także ograniczeń ludzkich zmysłów i możliwości poznawczych.

Spośród wielu rodzajów nadwrażliwości (np. motorycznej, emocjonalnej czy intelektualnej), napędzających poszczególne dziedziny sztuki (muzykę, poezję itp.), to wrażliwość sensoryczna jest źródłem inspiracji i środkiem komunikacji między artystą i widzem. Realizuje się ona najlepiej w sztuce posługującej się tkaniną jako artystycznym medium. Szczególna wrażliwość na kolory i ich zestawienia, walory dotykowe, zapach i dźwięk jest w sztuce współczesnej motywem chętnie podejmowanym. Wśród artystów liczni są zarówno tacy, którzy tworzą tkaninę artystyczną, jak i tacy, którzy jedynie posługują się tkaniną do swych realizacji. Dlaczego właśnie nią? Bo tkanina jak żadne inne medium umożliwia oddziaływanie na różne zmysły jednocześnie. Najbardziej oczywiste jest działanie na zmysł wzroku. Wystarczy patrzeć. Ale czy

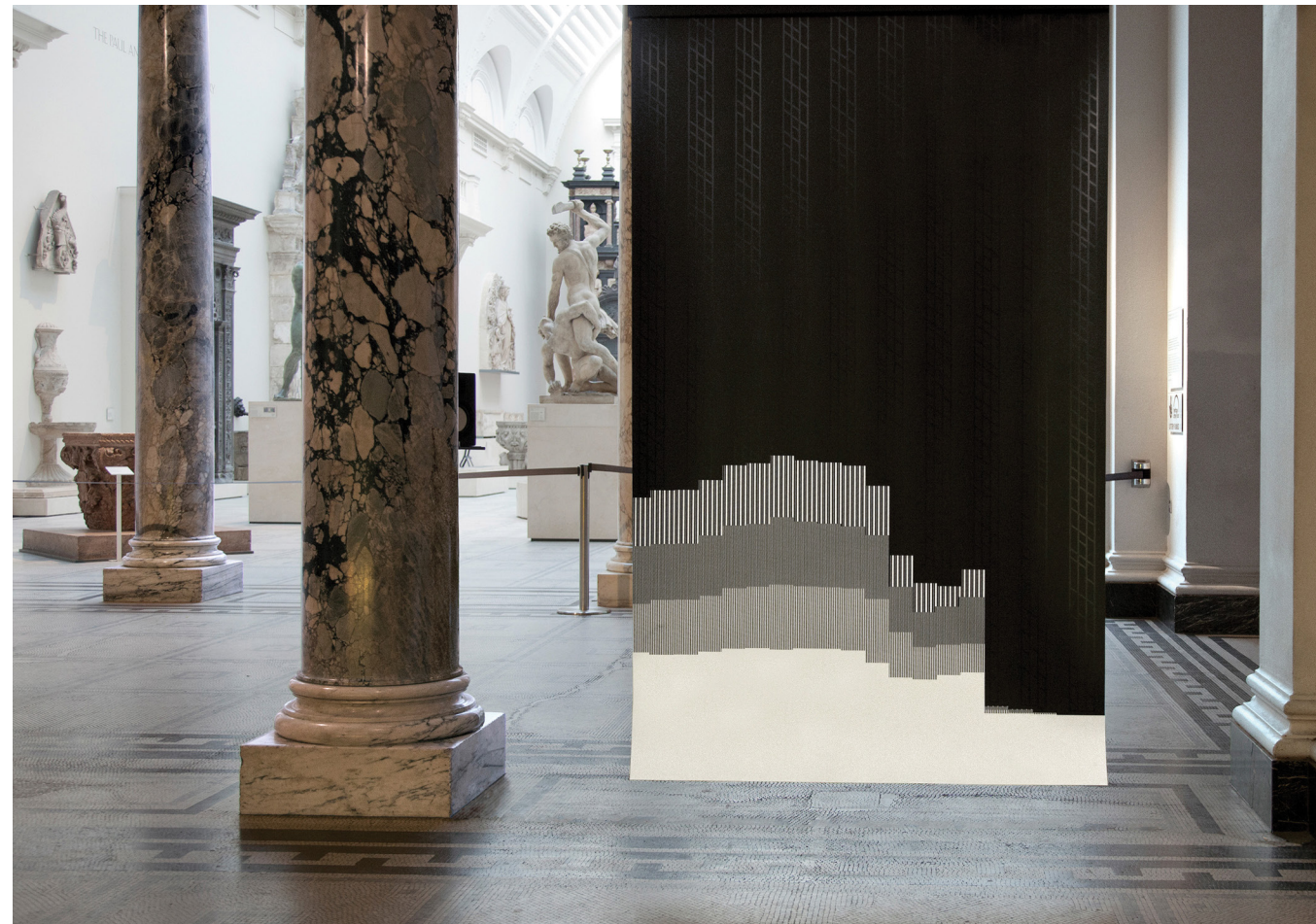
rzeczywiście wystarczy? Ile razy każdemu z nas zdarzyło się przyłapać na przemożnej potrzebie dotknięcia lub choćby muśnięcia oglądanej tkaniny. Ta naturalna i jakby genetycznie uwarunkowana cecha tkanin stała się artystycznym wyzwaniem dla wielu, a wśród nich dla Fabio Lattanzi Antinoriego – młodego włoskiego artysty tworzącego w Londynie, którego miałem okazję poznać na 2. Międzynarodowym Triennale Sztuki Włókna w Hangzhou. Zaabsorbowany instalowaniem swojej pracy w Zhenjiang Art Museum mniej uwagi poświęcałem słuchaniu dochodzących mnie dźwięków muzyki i głosów. Sądziłem, że stanowią ścieżkę dźwiękową, tło którejś z prezentowanych tam projekcji multimedialnych. Dopiero po jakimś czasie dostrzegłem, że intrygujące mnie dźwięki natężają się, gdy w bezpośredniej bliskości jest ktoś, kto swoim dotykiem wyzwala (uwalnia) zapisane pliki muzyczne. To była praca pt. *Dataflags*, do odbioru której trzeba zaangażować trzy zmysły: wzrok, dotyk i słuch. Dla Fabio Lattanzi Antinoriego punktem wyjścia była historia upadku >

↑ Interwoven #12, Diana Scherer, Art & Science Exhibition, Chiny, 2019

↑ Him and Her (On i ona), detal, Chen Yuping, Art & Science Exhibition, Chiny, fot. W. Cygan, 2019

↑ Dataflags (Falgi danych), Fabio Lattanzi Antinori, Victoria & Albert Gallery, Wielka Brytania, fot. Fabio Lattanzi Antinori, 2014

banku należącego do Lehman Brothers, który stał się powodem poważnego kryzysu ekonomicznego w pierwszej dekadzie XXI wieku. Autor pokusił się o wykorzystanie technologii druku tuszem konduktywnym. Zamysł artystyczny polegał na tym, iż dokumentacja księgowości banku, pochodząca z 10 lat przed jego upadkiem, została zaaranżowana wokalnie i muzycznie odtwarzana głosami trzech śpiewaczek. Poszczególne zapisy, w zależności od notowań, były odczytywane przez sopranistkę (gdy notowania były wysokie), zaś przez śpiewaczkę z głosem altowym, gdy notowania spadały. Zapisane dane dochodziły „do głosu” w chwili, gdy widz, stojąc w bezpośredniej bliskości, dotykał nadruku, powodując tym samym zamknięcie układu elektrycznego odpowiedzialnego za uruchamianie plików audio. Dzieła mogło dotykać jednocześnie kilka osób, tworząc w ten sposób nakładające się na siebie muzyczne opowieści o buchalterii. Uwielbiam tę artystyczną intrygę. Stanowi dla mnie doskonały przykład łączenia sztuki ze współczesnością i historią. Jest świadectwem umiejętności generowania opowieści, tworzenia legendy i angażowania zmysłów do interakcji widza z dziełem sztuki. Obecnie *Dataflags* znajduje się w zbiorach Muzeum Wiktorii i Alberta w Londynie.

Moje szczególne zainteresowanie podczas pekińskiej wystawy wzbudził projekt będący ciekawym przykładem powiązania tkaniny i elektroniki (tzw. tekstroniki). Dlatego poświęcę mu tutaj szczególną uwagę.

Prezentowany pod wspólnym tytułem *The Enchantment of Textiles* jest owocem współpracy interdyscyplinarnego zespołu artystów i inżynierów, kierowanego przez Barbarę Layne z Uniwersytetu Concordia w Montrealu i Janis Jefferies z londyńskiego Goldsmith College. W swojej pracy bazowali oni na zastosowaniu włókien elektroprzewodzących, wywołujących określone efekty wizualne zapisane wcześniej językiem programowania. W wyniku wieloletniej działalności zespołu Studio subTela powstało 19 obiektów. Na pekińskiej wystawie zostały pokazane trzy grupy spośród nich: *Maxwell's Equations* (trzy ubiory), *The Tablecloth*, *The Boots*, *The Magic Wand* oraz *The Sampler*, *The Rank Badge Jacket* i *Magic Wand #2*.

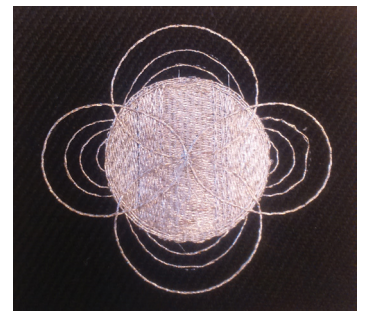
Maxwell's Equations to trzy suknie zintegrowane z elektroniką w taki sposób, że przód każdej z nich jest ozdobiony haftem pełniącym jednocześnie rolę anteny, która wysyła sygnały dla pozostałych. Z tyłu każdej z sukien umieszczone są elastyczne ekrany zbudowane z ledowych „cekinów” połączonych ze sobą w układ za pomocą metalowej (srebrnej) nitki. W reakcji na sygnał z anteny

↑ The Rank Badge Jacket (Kurtka z odznaką rangi), Barbara Layne and Janis Jefferies, Art & Science Exhibition, Chiny, fot. Barbara Layne, 2019

na takim ekranie może być wyświetlany zaprogramowany obraz. Poszczególne anteny, wyhaftowane srebrną nicią przewodzącą fale elektromagnetyczne, to wzory wybranych równań stworzonych przez Maxwella. W wyniku nawiązania bezprzewodowego połączenia między anteną a wyświetlaczem LED zmienia on impuls elektromagnetyczny w przewijany obraz tekstów o Maxwelle, a nawet w jego utwory poetyckie.

W prezentowanych na wystawie projektach, stworzonych przez subTela – *The Sampler*, *The Rank Badge Jacket* i *The Magic Wand* – zastosowano podobne środki techniczne i nawiązano do historycznych wzorników hafciarskich. Umiejętność wykonania poszczególnych wzorów była niegdyś świadectwem fachowości wykonawcy. Wzornik (tytułowy *Sampler*) jest zestawem różnych kształtów elastycznych anten testowanych przez Studio subTela w trakcie badań. W tym przypadku rolę próbnika możliwych potencjalnie wzorów pełni wyświetlacz LED generujący znaki, litery i cyfry po odebraniu bezprzewodowego impulsu z anteny nadawczej. Ta, jak poprzednio, wykonana jest ze srebrnej nici o właściwościach elektroprzewodzących. *The Rank Badge Jacket* jest tradycyjnym ubiorem chińskim zaopatrzonym w haftowany wzór informujący o statusie społecznym i zawodowym, a nawet o płci jego właściciela. Kolejny z eksponowanych obiektów jest instalacją złożoną z trzech dynamicznych form tekstylnych zaopatrzonych w elastyczną antenę, emitującą bezprzewodowo sygnały i nawiązującą połączenie z pozostałymi. Bieżnik, tradycyjne nakrycie stołu, w tym projekcie jest elastycznym obrusem – ekranem, na którym przesuwają się teksty odnoszące się do baśniowych, zaczarowanych nakryć stołu. Rolę anteny pełnią buty, które w zależności

↑ Maxwell's Equations (Równania Maxwella) – detal, Barbara Layne and Janis Jefferies, Concordia University, Kanada, fot. W. Cygan, 2016

↑ The Boots, the Rank Badge Jacket (Buty, kurtka z odznaką rangi), the Table Runner and Magic Wand, Barbara Layne and Janis Jefferies, Art & Science Exhibition, Chiny, fot. Sandrine Beaud, 2019

od odległości od stołu i siły sygnału uruchamiają projekcję. Taką samą funkcję może mieć czarodziejska różdżka umożliwiająca udział w „zabawie” większej liczbie widzów.

Skupiłem się na tych projektach, ponieważ uważam je za najbardziej perspektywiczne. Godne podziwu są próby łączenia tak wielu płaszczyzn odbioru i konsekwentne nawiązywanie do tradycji włókienniczych. Zaskakująca jest mnogość potencjalnych zastosowań uzyskanych w subTela wyników w kontekście wymiany informacji i udziału w niej ludzkiego ciała. Inspirująca staje się relacja materialności i niematerialności obiektów sztuki. Odniesienia do świata baśni i czarów mogą świadczyć o otwarciu i świeżości w podejściu do badań naukowych, a także o poczuciu humoru uczestników tych badań. Wyobrażam sobie, jak podniecające musiały być kolejne etapy prac zespołu. Trochę im zazdroścę. Przez kilkanaście lat pracowałem jednocześnie w akademii sztuk pięknych i na politechnice. Jako osobistą porażkę traktuję fakt, iż nie udało mi się doprowadzić do ściślejszego połączenia tych dwóch środowisk. Moje próby okazały się bezowocne z powodu braku zainteresowania obu stron. Nawet wspólna wystawa z Fabio Lattanzi Antinori z okazji 70-lecia Politechniki Łódzkiej nie zmieniła tej sytuacji. Dlaczego? Myślę, że jak zawsze przyczyn jest wiele, ale najważniejsza z nich to ukierunkowanie sponsorów badań wyłącznie na ich użytkowy (komercyjny) rezultat. W tym myśleniu celem badań jest osiągnięcie konkretnego wyniku, który można zastosować w medycynie, transporcie, rolnictwie itp., aby coś zmienić na korzyść. Takie podejście zazwyczaj wygrywa z tym innym – bezinteresownym, a potencjalnie cenniejszym, bo otwierającym nowe możliwości wykorzystania w dowolnych dziedzinach przez następne roczniki badaczy. Pogoń za „punktami”, rywalizacja o nie między uczelniami, nie sprzyjają tworzeniu się kreatywnych interdyscyplinarnych zespołów

umiejących postawić przed sobą zadanie artystyczno-naukowe. A na tym polega wartość legendarnego już projektu Studia subTela. Jego owoce są prezentowane na najważniejszych imprezach międzynarodowych jako przykład integracji sztuki z nauką. Była szansa na pokaz *The Enchantment of Textiles* w Łodzi podczas Triennale Tkaniny w 2019, ale nie doszło to do skutku z przyczyn organizacyjnych. A szkoda. Został zaprezentowany podczas dziesiątej edycji WTA w Madrycie. Może będzie jeszcze inna okazja i oby wywołała należne jej zainteresowanie młodego pokolenia twórców sztuki włókna.

Do udziału w pekińskiej wystawie zostałem zaproszony jako artysta z grupy wprowadzającej nowe materiały i technologie. W moim przypadku chodzi o połączenie tradycyjnego tkactwa ze światłowodami zasilanymi przez generatory LED, umożliwiające dopełnienie światłem organicznej struktury tkanej. Koncepcję przeciwną do mojej prezentuje niemiecka artystka **Diana Scherer**, która w swojej pracy zatytułowanej *Interwoven #2 – Hiper Rhizome* użyła wzrastających korzeni jako innowacyjnego surowca tekstylnego. Uważam, że obie propozycje mieszczą się w definicji „nowe materiały” (surowce).

Czy na podstawie chińskich wystaw można pokusić się o diagnozę aktualnego stanu sztuki włókna? Zawsze jedynie częściowo. Bo jak można wyrobić sobie opinię o tej dyscyplinie w skali światowej na podstawie z konieczności wyrywkowych prezentacji? Jaki wpływ na wykonawców i odbiorców tekstylnego medium będzie mieć dzisiejsza i jutrzejsza kondycja świata? Z doświadczenia wiem, że tzw. trudne czasy, czasy zamknięcia, izolacji społecznej, mogą paradoksalnie stać się impulsem do wzmoczonej aktywności twórczej. Doświadczyłem

← **The Table Runner, the Magic Wand (Obrus, magiczna różdżka)**, Barbara Layne i Janis Jefferies, Art & Science Exhibition, Chiny, fot. Sandrine Beaud, 2019

↑ The Rank Badge Jacket (Kurtka z odznaką rangi), detal, Barbara Layne i Janis Jefferies, Art & Science Exhibition, Chiny, fot. Barbara Layne, 2019

tego w czasie stanu wojennego w Polsce (1981–1983), który zaowocował nie tylko wzrostem demograficznym, ale także kumulacją stworzonych wówczas dzieł. Obecnie symptomy wzlotu są już gdzieś widoczne. Jednym z nich jest spora liczba międzynarodowych wystaw i konkursów. Po latach spadku zainteresowania tkaninami we wnętrzach i galeriach mamy podstawy twierdzić, że tkaniny znów są lubiane, cenione, poszukiwane i podziwiane. Potwierdzeniem tego spostrzeżenia nich będą liczne pokazy współczesnej sztuki włókna w Europie (Łotwa, Ukraina, Polska, Słowacja, Włochy, Francja, Dania, Hiszpania, Portugalia), a także nowojorski **Textile Month** zainicjowany w 2017 roku przez Li Edelkoort. Jako nauczyciel akademicki wyraźnie odczuwam zmianę nastawienia i wzrost zainteresowania wśród studentów technikami wywodzącymi się z budowy, metod zdobienia i wykańczania tkanin. Podobne zjawisko miało miejsce także i wtedy, gdy ja studiowałem, ale to były zupełnie inne realia.

Mam świadomość pewnej subiektywności moich refleksji. Opowiadam tylko o tym, co sam widziałem, przeżyłem i co byłem w stanie zrozumieć. Zatem przywołane przykłady są świadectwem indywidualnych zainteresowań autora.

„W wieku informacji stajemy przed wszechobecnym problemem nadmiaru informacji. Oczekuje się, że do 2020 roku globalny wszechświat cyfrowy osiągnie 44 zettabajtów, tzn. będzie 40 razy więcej bajtów niż gwiazd w widzialnym wszechświecie. Tak gwałtowny wzrost informacji znacznie przewyższa naszą zdolność przetwarzania. Nasz sposób widzenia i rozumienia świata został znacząco zmieniony przez technologie cyfrowe

takie jak sztuczna inteligencja (AI), wielkie dane (*big data*), cyfrowa chmura (*data cloud*) itp. Zaczęliśmy przyzwyczajać się do odbierania informacji bez myślenia, analizowania i rozumienia. [...] Z jednej strony ludzie z zapalem szukają informacji, lecz z drugiej – robią wszystko, co mogą, by uniknąć dolegliwości związanych z ich nadmiarem. Ale, zarówno ogarniając problem, czy uciekając od niego, każdy z nas zostanie wchłonięty przez epokę informacyjną” [1].

Wen Jingbo (Chiny) – uczestnik pekińskiej wystawy, autor pracy *The Revel of Information Age*. ■

Przypisy

1. Katalog *Works Collection of the 5th Art and Science International Exhibition*, National Museum of China, Beijing 2019, s. 182.

Bibliografia

- Jefferies J., *The Enchantment of Textiles: Communication and the New Aesthetic, The Enchantment of Textiles*, 2019, [online] www.academia.edu/43166817/The_Enchantment_of_Textiles_Communication_and_the_New_Aesthetics [dostęp: 05.07.2020].
- Katalog *Works Collection of the 5th Art and Science International Exhibition*, National Museum of China, Beijing 2019.
- *Weaving & We*, Second Hangzhou Triennial of Fiber Art, Zhejiang Art Museum, Hangzhou, 2016, [online] www.textile-forum-blog.org/2016/07/weaving-we-2016-hangzhou-triennial-of-fiber-art/ [dostęp: 05.07.2020].
- www.collections.vam.ac.uk/item/O1409650/dataflags-print-antinori-fabio-lattanzi/
- www.lattanziantinori.com/dataflags/
- www.fiberarthangzhou.com

ABSTRACT

INTEGRATION OF ART AND SCIENCE IN THE ERA OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Today, there are a lot of international art events with a textile profile organized worldwide. Perhaps their number is increasing, or maybe due to easier access to information and quicker communication we realize how many of them actually exist. The major powers of the modern world understand the need to support these events. For what reason? As a frequent participant and a jury member of international fiber art exhibitions held in China, I try to find today's position of textile art against the background of modern art in the world and give some examples of the direction in which fiber artists are going.